

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercyja od wiersza w półkolumnie (drukem garmonij) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austriacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Niemce. — Szwecya. — Królestwo Polskie. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 24. stycznia. Dnia 25. stycznia 1854 wyjdzie i rozesłany zostanie z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie, Oddział drugi, część XXIV. z roku 1853 dziennika rządowego dla kraju koronnego Galicyi.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 186. Rozporządzenie rządu krajowego z dnia 12. sierpnia 1853 z niektórymi postanowieniami we względzie wykonywania istniejących przepisów o szupaństwie ku uchyleniu dostrzeżonych w niem niedostateczności.

Nr. 187. Obwieszczenie krajowej dyrekcji skarbowej z dnia 29go sierpnia 1853 o zaprowadzeniu dyrekcji podatkowej dla Krakowa i Galicyi zachodniej z siedzibą urzędową w Krakowie.

Nr. 188. Rozporządzenie Namiestnika z dnia 1go września 1853 względem postępowania z owymi żydami co do stawienia ich do asenterunku, którzy prawdziwego wieku swego metryką urodzenia udowodnić nie są w stanie, według wszelkiego zaś podobieństwa doszli już wieku do służby wojskowej obowiązującego.

Sprawy krajowe.

(Rozporządzenie rządu francuskiego ważne dla austriackiej fabrykacyi stali.)

Z początkiem tego roku zniżyła Francya, jak wiadomo, znacznie swoje dotychczasowe pozycye celne od żelaza i stali. Dotychczas bowiem wynosiło cło przywozowe od stali 60 franków od 100 kilo surowej stali sprowadzanej na okrętach francuskich i 65½ frk. od stali surowej sprowadzanej na okrętach obcych; od 100 kilo stali lanej sprowadzanej na okrętach francuskich płacono 120 fr., a od sprowadzanej na okrętach obcych 128½ fr., począwszy zaś od 1go stycznia r. b. opłaca się (bez różnicy produktu) tylko cło 40 fr. i 44 fr., a począwszy od 1. stycznia 1855 redukuje się nawet na 30 i 33 fr.

To rozporządzenie jest bardzo ważne dla austriackiej fabrykacyi stali; jeżeli bowiem pomimo tak znacznego potąd cła francuskiego stal austriacka dość wielki miała odbyt do Francyi, tedy łatwo pojąć, jak znacznie dałby się powiększyć ten odbyt przy zmniejszonych teraz pozycjach celnych. Na podstawie informacyi czerpanych z dobrze zawiadomionych źródeł podaje dziennik „Austria“ następujące szczegóły o tym przedmiocie.

Dotychczas sprowadzano z Austrii do Francyi głównie następujące gatunki stali: Stal Innerbergską do hartowania narzędzi, stal Innerbergską N. 2. na młoty młyńskie, stal Nr. 10. i Nr. 17. na topory i siekiery; stal na noże szewskie, sierpy itp., stal na młoty i inne przedmioty nadzwyczajnej twardości, nakoniec stal do fabrykacyi drutów. Chociaż wywóz stali austriackiej do Francyi w ogóle w ostatnich czasach znacznie się zmniejszył, jednak stal innerbergska N. 10. i 17. zawsze jeszcze ma dobry odbyt, zaleca się bowiem przed wszystkimi innymi gatunkami szczególną twardością i da się bardzo dobrze ostrzyć.

Francuscy fabrykanci stali nieszczędzą wprawdzie usiłowań i rozmaitych prób, ażeby i te gatunki stali wyrugować z tamtejszej targowicy, starają się bowiem naśladować stal austriacką nadając swej stali nawet znaki fabryczne zupełnie podobne do austriackich, i sprzedają ten fabrykat o 25 od sta taniej, ale konsumenci umięją się najczęściej poznawać na tem oszukaństwie, i wracają zawsze do prawdziwych chociaż droższych fabrykatów austriackich. Zaś odbyt innerbergskiej stali Nr. 2. i stali na noże szewskie i sierpy zmniejsza się coraz więcej, odkąd zaprowadzono metodę zwarzania stali za pomocą boraxu, i upadnie zapewne zupełnie, gdy się ta metoda rozpowszechni. Również upada odbyt austriackiej stali na młoty, którą teraz zastępuje lana stal angielska. Ale austriacka stal do fabrykacyi druta będzie miała zapewne znaczniejszy odbyt, gdyż już dotychczas pomimo niepomyślnych stosunków celnych dla wewnę-

trzej doskonałości i tanich cen zawsze była poszukiwana na targowicy francuskiej; cło przywozowe od stali tego gatunku wynosi obecnie tylko 4 fr. 40 ct. od 100 kilo.

W ogóle więc wnosić można, że znizenie francuskich ceł przyczyni się znacznie do pomnożenia wywozu naszych gatunków stali do Francyi. Jednak większy lub mniejszy odbyt zawisł głównie od austriackiej fabrykacyi stali, a w tym względzie należałoby uchylić zarzuty, jakie dotychczas stały na przeszkodzie odbytowi stali austriackiej. Przedewszystkiem zarzucają stali austriackiej, że nie jest jednostajna, tak, iż tylko do mniejszych narzędzi itp. mogła być użyta, a konsumcya byłaby daleko znaczniejsza, gdyby się stal austriacka dawała użyć w większej masie, jak mianowicie przy budowaniu maszyn, na pistony itp. Ale stal austriacka okazała się w większej masie nie dość jednostajną i zawierającą zbyt wiele żelaza, a nadto fabrykacya i transport większych sztuk połączona była zawsze z znaczną stratą czasu, która-to strata czasu odstraszała od robienia częstych prób. W obec ciągle wzrastającej fabrykacyi maszyn i wzmagającej się stosunkowo potrzeby stali, należałoby więc zwrócić na to szczególną uwagę, ażeby te skargi, jak dalece rzeczywiście były uzasadnione, uchylono, przeccoby stal austriacka znówu odzyskała dawną sławę i pierwszeństwo, do którego dla naturalnej i nie przewyższonej doskonałości surowego materiału niezaprzeczone ma prawo. Zarzucają także, że fabrykanci austriaccy rzadko i niechętnie zwiedzają targowice zagraniczne, i ufając w dobroć i pomyslną konkurencyę naszych produktów, albo ponieważ dawniejsze prawodawstwo sprzyjało monopolizowaniu targowicy krajowej, wolą czekać w domu na kupca, chociaż obecnie w całym świecie przemysłowym odwrotny panuje stosunek. Z prawodawstwem celnem zmieniły się teraz stosunki; obca konkurencyja, szczególnie państw związku celnego ma teraz do pewnego stopnia otwarte pole, i dlatego też ustać musi ów dawny ospały zwyczaj, który się każe szukać a sam nie szuka, i tylko wygodne chce robić spekulacye ciągnąc z nich znaczne zyski, a natomiast ożywić się powinna gorliwa niezmordowana emulacya w poszukiwaniu odbytu. Bez wszelkiej wątpliwości mógłby się wywóz stali z Austrii przy jej bogactwie w najlepsze kruście podwoić i potroić nawet obok pomnożenia konsumcyi w kraju. Do tego potrzeba tylko dwóch rzeczy: trzeba ulepszyć postępowanie przy fabrykacyi i sortowaniu rozmaitych gatunków stali (co by się zarazem przydało fabrykom krajowym), przytem należy starannie wysledzać targowice odbytu i zwiedzać je z własnego popędu kupujących. Tym sposobem otworzyłyby się dla stali austriackiej liczne miejsca odbytu nie tylko we Francyi i w Lewancie ale i w Ameryce, gdzie rząd Stanów zjednoczonych kongresowi zaproponował wolny od opłaty przywóz stali, a nawet w związku celnym, w Szwajcaryi, Holandyi i Anglii.

(L. k. a.)

Ameryka.

(Zaburzenia w Cincinnati.)

Nowy-Jork, 28. grudnia. W Cincinnati zaszło niedawno znaczne zakłócenie spokojuości, przyczem tłum wychodźców niemieckich zagrażał nuncyuszowi papieżkiemu Monsgr. Bedini. W sprawę tę musiała wnieść się policya, i dziewięć osób zraniono, nim spokój został przywrócony. Jeden z ranionych umarł.

(W. Z.)

(Doniesienia z Kalifornii.)

Według wiadomości z Kalifornii z dnia 1. grudnia zaszły ruchy w James-town między górnikami i mieszkańcami, ponieważ górnicy utrzymywali, że dla szukania złota mają prawo burzyć ulice. W ostatnich czternastu dniach musiano dla słoty zaprzestać robotę szukania złota. Speculanci robią teraz rachunki, i okazuje się, że złoto ciągle jeszcze znajduje się w wielkiej ilości, chociaż niektórzy spekulanci nienajlepiej wyszli na swoich przedsiębiorstwach. Nadchodząca pora zimowa dostarczy więcej złota, niż ta sama pora zeszłego roku; odkryto nowe pokłady, które nadzwyczajnie obiecują bogactwa. Według dziennika „Mountain Echo“ kopający złoto w Dargan Flat nabywali przez całe lato codziennie po 8 do 32 dolarów złota. Pewne towarzystwo robotników uzyskało nawet w jednym dniu 32 uncyi złota. W tym dystrykcie kopalnie w Badger Hill są najbogatsze. Chińczycy w San Francisco darowali karabinierom kapitana Lowe 1000 dolarów za pojmanie meksykańskiego bandyty Joaquin. Dnia 16. listopada zerwał się most łańcuchowy nad rzeką s. Stanisława. W San Francisco jest teraz już 17 kościołów. — Niemieckie towarzystwo odpłynie temi dniami z San Francisco na wyspę Sono-

ra dla osiedlenia się tam na wezwanie gubernatora Gondaza. — W San Francisco i w okolicy dały się czuć w listopadzie dwa lekkie trzęsienia ziemi, jedno d. 18., a drugie dnia 21. listopada. Długi państwa w Kalifornii wynoszą 3,497.688 dolarów, od których 231.912 dolarów procentu płać. (W. Z.)

Hiszpania.

(Czynność w arsenale w Ferrol. — Mrozy i śniegi.)

Madryt, 9. stycznia. W arsenale marynarki w Ferrol pracują jaknajgorliwiej około budowli nowych okrętów. Tram korwety parowej „Berenguela“ jest już ukończony, a roboty około fregaty „Bailen“ postępują spiesznie.

Z Malagi donoszą, że zimno wzmaga się ciągle i góry okryte są śniegami. W Kadyxie musiano dla zimna wstrzymać wszelkie roboty około kolei żelaznych. Także w innych prowincjach królestwa panują ostre mrozy i wszędzie spadły wielkie śniegi. (W. Z.)

(Nowiny Dworu. — Jenerałny kapitan Gallicy podał o dymisy.)

W liście z Madrytu pod dniem 12. czytamy: „Królowa przyszła już do zdrowia. Wczoraj wieczór zawiadomiono ją o śmierci dziecięcia, co już od dwóch dni przeczuwała. Zwłoki zawieziono z zwyczajną ceremonią do Eskuryalu. Księżę i księżna Montpensier odjadą jutro, a księżę Parmy za dwa lub trzy dni. — Według dziennika *Heraldo* podał się jenerał Shelley do dymisy, jako jenerałny kapitan Gallicy. (Zeit.)

(Oczekiwane ważne zmiany.)

Dziennik „Zeit“ pisze: W Hiszpanii przygotowują się ważne rzeczy. Z jednej strony oczekują wkrótce kilka ważnych dekretów, które służyć mają za wstęp do bardzo stanowczego kroku, a z drugiej organizuje się silna połączona opozycja. Ale rząd postępuje z wielką przezornością, powodem tego są nie tylko liczne uchylenia jenerałów i urzędników wątpliwego sposobu myślenia, ale i dochodząca nas dziś wiadomość, że pewien sławny jenerał bawiący obecnie w Paryżu, którego dążności rewolucyjne i skłonności do spisków powszechnie są znane, otrzymał rozkaz nieudawać się do Hiszpanii, dokąd wkrótce miał powrócić. (Zeit.)

Anglia.

(Poselstwo lorda Redcliffe do gubernatora Sebastopola.)

Londyn, 17. stycznia. *Daily News* ogłasza następujący dokument: „Poselstwo lorda Redcliffe do gubernatora Sebastopola. Skutkiem rozkazów mego rządu zamierza eskadra angielska (francuska) wspólnie z francuską (angielską) wypłynąć na Czarne morze. Krok ten ma na celu chronienie państwa otomańskiego od wszelkich ataków i aktów nieprzyjacielskich. Uwiadomiam Waszą Excelencyę o tem dla zapobieżenia wszelkiemu starciu i zakłóceniu istniejących między naszymi rządami stosunków przyjaźnych, które zachować pragnę, i które Wasza Excelencya bez wątpienia również utrzymać się starasz. Byłoby mi więc przyjemnie dowiedzieć się, że Wasza Excelencya, ożywiony temi samymi uczuciami, uznał za stosowne udzielić admirałowi, pod którego rozkazami zostają rosyjskie okręta wojenne na morzu czarnem, potrzebnych instrukcji dla uniknienia wszelkich wypadków, które-by mogły narazić pokój na niebezpieczeństwo. Redcliffe (Baraguay d'Hilliers).“ — Listy obu dwu posłów, powiada *Daily News*, są tej samej treści i w obydwóch jest wyraz „pokój“ podkreślony. Na pokładzie paropływu „Retribution“, który odwoził te listy, znajdował się także oficer francuski jako oddawca francuskiej depezy. Oprócz tego żądał nasz ambasador wydania dwóch angielskich poddanych — inżynierów okrętu „Medari Tidjaret“ i zabranego przez Rosyan paropływu egipskiego. (Wien. Ztg.)

(Powrót lorda J. Russell i lorda Palmerston do Londynu. — Czynność w warsztacie okrętowym w Portsmouth. — Instrukcja Rzymu do kleru katolickiego w Irlandyi.)

Londyn, 17. stycznia. Lord John Russell i lord Palmerston powrócili dziś rano z swych wiejskich majątności do stolicy i zajęli w mieście mieszkania. Dnia 30. da lord John w swym charakterze jako przewodźca izby niższej wielką ucztę parlamentową (toż samo uczyni lord Derby, jako naczelnik opozycji), na którą są zaproszeni wszyscy ministrowie niebędący parami, i wielka liczba członków izby niższej.

W warsztacie okrętowym w Portsmouth kończą teraz z największym pośpiechem następujące statki wojenne: nowy trzymasztowy okręt „Marlborough“ o 131; srebrowy paropływ „Shannon“ o 60; „Colossus“ o 80 działach. — Z Lagos nadeszły wiadomości, sprzeciwiające się zupełnie tym, które ostatnią razą odebrano. — Admirał Bruce, dowodzący angielską flotą przy afrykańskim wybrzeżu, zajmuje się wielką wyprawą przeciw tej siedzibie niewolników.

W Dublinie rozeszła się pogłoska, że katolicki kler w Irlandyi otrzymał z Rzymu instrukcyę, ażeby się zupełnie w politykę nie wdawał. Bardzo poważany katolicki dziennik *the Galway Packet*, utrzymuje, że ta pogłoska nie jest zmyślona, przypomina, że dziennik *Tablet* wspominał o niej już przed kilku tygodniami, i sądzi, że powodem do tej instrukcyi była bardzo znakomita właśnie teraz w Rzymie przebywająca osoba, zapewne kardynał Wieseman, o którym wiadomo, że nienawidzi wszelkie mieszanie się kleru w sprawy polityki państwa. Instrukcyja ta, jak niektórzy utrzymują z pewnością, miała nadejść do arcybiskupa w Dublinie dla zakomunikowania jej prałatom Irlandyi. Jeżeli się ta pogłoska potwierdzi, natenczas byłyby skutki dla Irlandyi nieobliczone, i musiałyby się niezadługo okazać. — Drożyzna żywności wzmaga się z każdym dniem w Irlandyi. (Zeit.)

Francya.

(Niestale podatki i dochody Francyi w r. 1853.)

Paryż, 15. stycznia. *Monitor* ogłasza tabelę niestałych podatków i dochodów w roku 1853 w porównaniu z dwoma latami poprzedniemi; w roku 1853 wynosiły one 846.804.000 franków i przewyższały dochody z roku 1851 o 108,961.000 a z roku 1852 o 42,470.000 franków. Podatek od przywozu zboża, który w latach 1851 i 1852 tylko 9000 i 19.000 fr. wynosił, przyniósł w zeszłym roku 1,189.000 franków. Zato spadł znacznie podatek od przywozu i wywozu innych towarów. Portoryum listowe, które w roku 1851 — 39½ a w roku 1852 — 43½ milionów wynosiło, podniosło się w roku 1853 prawie do 46 milionów, co najlepiej świadczy o skuteczności zaprowadzonych reform. Przybytek niestałych podatków byłby jeszcze znaczniejszy, gdyby w grudniu nie były się pogorszyły daty, przezco w porównaniu z grudniem 1852 wpłynęło do skarbu mniej o 3½ milion. franków. Rozpisane stałe podatki przyniosły 400 milion. franków, a 21 milionów zostało w zaległości. (Wien. Ztg.)

(Czynność w portach francuskich.)

Paryż, 15. stycznia. We wszystkich portach panuje wielka czynność. W Havre powołano wszystkich majtków od 20—40 lat, którzy jeszcze 4 lat nie służyli i więcej niż od roku są dymisyonowani. Liczba rekrutacyi jeszcze nie jest wiadoma.

W Rochefort spuszcza temi dniami z warsztatu dwa nowe okręta liniowe. Do Toulonu nadszedł dnia 9. rozkaz, ażeby czynić nowe uzbrojenia.

Do Brest nadeszły rozkazy uzbroić 12 okrętów. Obecnie uzbrajają „le Tage“, „le Jemmapes“, okręt drugiej rangi „Breslaw“ tudzież „l'Inflexible“, okręt trzeciej rangi. W porcie Brest znajdują się prócz tego na warsztacie 3 okręta i 4 fregaty; 4 fregaty, 1 korweta i 1 okręt transportowy, które naprawiają; 2 fregaty i 4 paropływy, znajdujące się w komisji portowej. 3 okręta, 7 fregat, 1 okręt transportowy, 4 paropływy, 2 korwety, 13 brygów i 4 goelety, które jeszcze uzbroić mają.

Uzbrojenia te we wszystkich portach dowodzą o nadzwyczajnych zasobach marynarki francuskiej, a *Constitutionnell* utrzymuje, że to wszystko uskuteczniło budżetem 117 milionów, to znaczy o cztery miliony mniejszym kosztem, niż był budżet ministra marynarki za Ludwika Filipa. (Tr. Ztg.)

(Raport ministra spraw wewnętrznych do Jego Mości Cesarza. — Wiadomości bieżące.)

Paryż, 16. stycznia. *Monitor* zawiera raport ministra spraw wewnętrznych do Jego Mości Cesarza, zwracający uwagę na to, że przyzwolona ces. dekretem z 23. listopada r. z. dla robót publicznych po gminach suma 4 milionów franków niezupełnie odpowiada temu celowi, który osiągnąć się spodziewano, gdyż środek ten niezdola zaradzić potrzebom niezdolnych już do pracy indywidualów, starców, wdów i dzieci. Z przedsiębranego śledztwa pokazało się, że poniezione już przez gminy ofiary jako też dary prywatne nie są dostateczne na ulżenie niedostatku znacznej części ludności wśród terażniejszych nadzwyczajnych stosunków. Niedola ta rozszerzyła się już tak dalece, że państwu wypada dziś koniecznie połączyć usiłowania swoje z szczodrobliwością gmin i osób prywatnych. Dlatego uważa minister za rzecz potrzebną prosić Jego Ces. Mość o nowy kredyt 2 milionów, którym możnaby poprzeć skutecznie rozmaite zakłady dobroczynne. Tu następuje odnośny dekret cesarski, który przyzwala wspomniany kredyt i nakazuje przedłożyć regulacyę jego w ciągu przyszłej sesyi ciała prawodawczemu.

Ojciec Ravignan był u Cesarza na audyencyi prywatnej i robił mu przedstawienia w sprawie zamkniętego kolegium świętego Michała.

Tutejsza cena chleba pozostanie znów przez 14 dni na 40 centymach za 2 funty, gdy przeciwnie licząc podług ceny mąki wynosiłaby 54 centymów.

Dziennik *Pays* stara się udowodnić potrzebę spiesznej rewizyi i uproszczenia francuskiego ustawodawstwa administracyjnego; autor przytacza na poparcie swego zdania, że Francya liczy w swym kodeksie administracyjnym przeszło 87.000 ustaw, z czego naturalnie musi powstawać zamieszanie we wszystkich gałęziach administracyjnych. Z wytoczenia tej kwestyi w dzienniku *Pays* wnoszą, że rząd poruczy to ważne dzieło reformy radzie państwa. (W. Z.)

(Union o zapędach partyi rewolucyjnej.)

Dziennik *Union* zawiera następującą uwagę: We Francyi znajduje się pewna, możemy powiedzieć mała liczba ludzi, którzy pomijając wszelkie zasady zdrowego rozumu i doświadczenia, bawią się wojną i zapomocą wojny wesprzeć chcą owego ducha rewolucyjnego, który zagraża wszystkim państwom. Ponieważby im się powieść mogło urzeczywistnić tę straszną ewentalność, niechaj więc świat wie naprzód, na kogo spada odpowiedzialność grożącego nieszczęścia. (Abbl. W. Z.)

(Nadzieja utrzymania pokoju zdaniem dziennika „Assemblée nationale.“)

Paryż, 17. stycznia. *Assemblée nationale* stara się dowieść w przydłuższym artykule, że nadzieja utrzymania pokoju znowu się powiększyła. Można przypuszczać na śmiało, że Jego Mość Cesarz Rosyi nieuzna wypłynięcia flot za Casus belli; traktaty zamykające Bosfor i morze Czarne dla obcych okrętów odnosiły się tylko do spokojnych czasów i dozwalały Sułtanowi wyraźnie, w czasie wojny otwierać cieśninę swym sprzymierzeńcom. Zresztą zdaje się potwier-

dzać wiadomość, że wszystkie rosyjskie okręta wojenne na Czarnym morzu zostały odwołane do Sebastopola; zaczem będzie można łatwo uniknąć wszelkiej kolizji z angielsko-francuską flotą. Podpisany na dniu 13. b. m. protokół w Wiedniu świadczy wyraźnie, że Dywan skłonniejszy jest do pojednania teraz niż przed trzema miesiącami, co na wszelki sposób musi zrobić wrażenie na umyśle Cesarza Mikołaja. A ponieważ Rosya powtórnie oświadczyła, że chce się wprost układać z Portą bez interwencji lub pośrednictwa, obmyśliła dyplomacya następujący środek na to: tak Cesarz jako też Sultan mogliby wysłać swoich pełnomocników do Wiednia dla bezpośrednich układów, a członkowie konferencji byłiby niejako świadkami narad, moralną gwarancją porozumienia się stron walczących. Środek ten powinienby znaleźć przyjęcie w Petersburgu, jak podobno został już przyjęty w Konstantynopolu.

Assemblée nationale kończy jednak ten artykuł tą uwagą, że podaje tylko to, co powszechnie mówią, niemogąc ręczyć za to bynajmniej.

(Dekrety cesarskie. — Wiadomości potoczne.)

Paryż, 17. stycznia. Cesarskim dekretem, ogłoszonym w Monitorze utworzono na propozycję ministra spraw wewnętrznych nadzwyczajny kredyt dwóch milionów na wsparcie dobroczynnych zakładów w kraju, gdyż z urzędowego rozpoznania okazało się, że lokalne i prywatne fundusze nie są już dostateczne do zaradzenia powszechnemu niedostatkowi, chociaż już w listopadzie z. r. wyznaczono 4 miliony jako dodatek do publicznych robót po gminach, ażeby zatrudnić ludzi, niemających żadnego zarobku. — Drugim cesarskim dekretem utworzono nadzwyczajny kredyt czterech milionów, przeznaczony w większej części na wynagrodzenie Paryżowi wydatków, łożonych w roku 1848 w zamiarze utrzymania publicznego porządku. Przy tej sposobności będzie także zwrócona publicznemu skarbowi wydana w równym zamiarze suma 430.000 fr. Kilku nowo-mianowanych wysokich urzędników złożyło wczoraj po skończonej radzie gabinetowej przed Cesarzem w obecności ministra stanu i sprawiedliwości przysięgę. — Cesarz i Cesarzowa znajdowali się wczoraj wieczór w wielkiej operze na przedstawieniu Hugenotów. — Księżniczka Matylda zwiedziła przedwczoraj zostający pod jej protekcją instytut edukacyjny, serca Panny Maryi, w którym pobożne zakonnice kształcą 150 ubogich dziewcząt na porządne gospodynie.

Niemce.

(Sprostowanie.)

Berlin, 19. stycznia. Dziennik *Preuss. Wehrztg.* donosi: Przed ośmiu dniami rozeszła się nagle pogłoska o mobilizacji armii. Naprawdę usiłowaliśmy wysledzić źródło tej zupełnie zmyślonej pogłoski. Jedynym podobieństwem, jeżeli kłamstwo lub spekulacja giełdowa niewywołały tej pogłoski, byłoby to, że nadprezydenci prowincji stosownie do nowego planu mobilizacji otrzymali instrukcje, jak sobie postąpić mają na wypadek przyszłej mobilizacji.

(A. B. W. Z.)

(Posiedzenie zgromadzenia związkowego.)

Frankfurt, 17. stycznia. Na posiedzeniu zgromadzenia związkowego z dnia 12. b. m. odczytano notę rządu francuskiego zakomunikowaną równocześnie z okólną depeszą pana Druyn de Lhuys (z dnia 30. grudnia). Pogłoska, jakoby ta nota zawierała oświadczenie, że rząd francuski we wszystkich wypadkach, jakie się łączą mogą z zamieszkami w Oryencie, szanować będzie neutralność związku niemieckiego, nie jest pod tym specjalnym względem neutralności zupełnie uzasadniona. Związek niemiecki nie deklarował jeszcze w ogóle neutralności swojej ze względu na zakłaniania orientalne, gabinet Tuileryów niemógł przeto odpowiadać na oświadczenie nieistniejące. Nota francuska była, jak słychać, odpowiedzią na oświadczenia, jakie reprezentanci Austrii i Prus niedawno złożyli w zgromadzeniu związkowym ze względu na stanowisko tych państw jako wielkich mocarstw europejskich w sprawach wschodnich; z tego powodu korzystał gabinet Tuileryów, by względem państw związku niemieckiego wyrazić w osobnej nocie swój przyjaźny i spokojny sposób myślenia.

(Misyonarz Baraga.)

Mnichów, 17. stycznia. Od kilku dni bawi tu wielce zasłużony misyonarz ks. Fryderyk Baraga, biskup z Omyrona i apostołski wikaryusz prowincji wyżs. Michigan. Zamiarem jego jest nabyć księży i pieniędzy dla swego nowego biskupstwa, które się składa po największej części z nawróconych Indian.

(Zeit.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 20. stycznia.)

Metal. austr. 5 $\frac{1}{2}$ 70 $\frac{3}{8}$; 4 $\frac{1}{2}$ 61 $\frac{3}{4}$. Akcje bank. 1170. Sardyńskie — Hiszpańskie 37 $\frac{3}{4}$. 3 $\frac{3}{8}$. Wiedeń. 93. Losy z r. 1834 — 1839 r. —

(Kurs giełdy berlińskiej z 21. stycznia.)

Dobrowolna pożyczka 5 $\frac{1}{2}$ 98 $\frac{3}{4}$ p. 4 $\frac{1}{2}$ z r. 1850 98 $\frac{3}{4}$. 4 $\frac{1}{2}$ z r. 1852 98 $\frac{3}{4}$. 4 $\frac{1}{2}$ z r. 1853 97 $\frac{1}{2}$ p. Obligacje długu państwa 88 $\frac{1}{4}$. Akcje bank. 108 $\frac{1}{2}$ l. Pol. listy zastawne nowe 93 $\frac{1}{2}$; Pol. 500 l. 84; 300 l. — Frydrychsdory 13 $\frac{1}{12}$. Inne złoto za 5 tal. 9. Austr. 5 $\frac{1}{2}$ met. — Austr. banknoty 81 $\frac{1}{12}$.

Szwecya.

(Reskrypt królewski do wydziału państwa.)

Sztokholm, 10. stycznia. Dnia 7. b. m. nadszedł do wydziału państwa królewski reskrypt tej osnowy, że ponieważ stosunki w Europie spowodowały jego królewską Mość zmobilizować wojsko na wiosnę i kazać wypłynąć na morze niejakiemu części floty, przeto

zyczeniem króla jest, ażeby wydział państwa zajął się niezwłocznie projektami względem wojska i marynarki.

(Zeit.)

Królestwo Polskie.

Zarząd okręgu pocztowego królestwa Polskiego. W zastosowaniu się do przepisów, istniejących dla osób powozami Petersburskimi podróżujących, osoby zapisujące się na jazdę pocztami osobowymi w królestwie Polskiem kursującymi i z jakiegokolwiek powodu niebędące w możności udania się w podróż w dniu oznaczonym, niemogą już odbywać podróży bezpłatnie w czasie późniejszym, lecz zato jest im dozwolone bilety na jazdę odstępować innym osobom, zyczącym sobie jechać tą samą pocztą, na którą bilet jest wydany. Porządek ten wprowadzonym został w wykonanie z dniem 1 (13) stycznia r. b. O czem podaje się do powszechnej wiadomości.

(Gaz. Warsz.)

Rosya.

(Podział prowincyi Bessarabii, Chersonu i Tauryki na dwie gubernie.)

W Odesie niepostrzeżono po dzień 12go, jak ztamtąd donoszą, ani angielskiego ani też francuskiego wojennego okrętu.

Na mocy cesarskiego ukazu podzielono na czas wojny prowincye Bessarabię, Cherson i Taurykę na dwie gubernie, które rzeka Boh przedzieli jedną od drugiej. Gubernatorem części na lewej stronie Bohu, jest mianowany książę Mezyków, a gubernatorem części na prawej stronie wraz z Bessarabią, jak już doniesiono, generał Osten-Sacken. Obie gubernie ogłoszone w stanie wojennym, otrzymają na czas wojny dwa osobne korpusy armii na załogę. (Ll.)

Księztwa Naddunajskie.

(Wiadomości z teatru wojny.)

Według depeszy z Bukaresztu, którą dzisiaj (20.) w południe ekspedyowano z Hermansztadu, ruszył książę Gorcezkow dnia 13. b. m. z dwoma pułkami piechoty, tudzież kilkoma oddziałami huzarów i kozaków do Krajowy, i uda się ztamtąd do Radowan, gdzie stoi centrum korpusu Anrepa.

Dnia 13go o dziesiątej godzinie przed południem uderzył korpus generała Lüders z kilku stron na miasto Maczyn i na dwie jego twierdze, przyczem powstała silna kanonada, zmieszana z ogniem karabinowym, która się coraz bardziej wzmagala. Przy odejściu poczty o pierwszej godzinie słyszano strzał po strzale. Szczegóły niewiadome.

Na Bukareszt nadeszły dziś wiadomości z Sebastopola z dnia 10. Maja tam najdokładniejsze doniesienie o obrotach flot połączonych; dnia 7go przybyły dwa paropływy flot połączonych przed Sebastopolem dla zawiadomienia admiralicyi z urzędu, że floty znajdują się na Czarnym morzu, i że dnia 4. wypłynęły z Bosforu. — Obydwa okręta oddaliły się z pospiechem dla dostania się do dywizyi swoich flot, których celem jest Batum. Odtąd niewidziano przed Sebastopolem ani francuskich ani tureckich okrętów. Flota rosyjska jest rozlokowana po różnych portach. Dnia 5. i 6. panowały na morzu najokropniejsze burze. (Ll.)

(Wiadomości z okolicy niższego Dunaju.)

Z okolicy niższego Dunaju piszą do Gazety Tryestyńskiej pod dniem 9. stycznia: Kalafat jest cernowany przez 30.000 Rosyan; silne mrozy w pierwszych dniach tego miesiąca podały rosyjskim zbrojnym siłom sposobność do spiesniejszego posunięcia się i bitemi drogami przybyły ostatnie posiłki z Krajowy i Slatyny w forsownych marszach.

Codzień zachodzą utarczki forpocztowe na odległość dwóch do czterech mil od Kalafatu. Dnia 6go przyszło znowu pod Czatyte do silnego starcia się, potyczka trwała od rana aż do popołudnia z wielką stratą z obojej strony. Turcy zagrożeni na prawem skrzydle, cofnęli się znowu do Kalafatu. Dnia 7. przedsięwzięli Rosyanie wsteczny obrót głównym gościńcem do Krajowy, podczas gdy Turcy zajęli kilka miejsc, a między temi zburzoną przez Rosyan Salczę. Wśród tych okoliczności spodziewają się wielkiego starcia w małej Wołoszczyźnie.

(Gaz. Tr.)

Turcya.

(Wyciąg z Perskiej gazety nadwornej.)

Doniesienie z Konstantynopola z dnia 9go zawiera wyciąg z perskiej nadwornej i rządowej gazety, w której jest ogłoszone rozporządzenie Szacha, że dla zabezpieczenia granic są nakazane koncentracje wojska. Namieniona gazeta nie wspomina nic o rosyjskiem przymierzu ani też o zerwaniu przyjacielskich stosunków z Turcya.

(Lloyd.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 22. stycznia. *Lloyd* pisze: Protokół podpisany d. 13. b. m. na konferencji w Wiedniu, odnoszący się do propozycji Porty względem układów o pokój, wysłano ztąd dnia 14. b. m. z notą konkomitującą do Petersburga. Wkońcu tej noty wyraziła konferencya nadzieję, że gabinet Petersburski skłoni się ze swojej strony do warunków, pod którymi Turcya gotowa jest wejść w układy względem przywrócenia pokoju.

— Według nadesłanej tu na Hermansztadt depeszy z Gałacz z d. 12. b. m. przeszedł generał Engelhardt ze świtem dnia tego w

liczbie 2000 ludzi przez Dunaj, a po zapaleniu krzaków na wyspie i na brzegu zaczęto budować szańce. Do god. 8 wieczór nie przyszło do żadnej potyczki. Pięć batalionów ros. strzelców i piechoty zakwaterowano na trzech w porcie Gałackim stojących parostatkach, które na każde wezwanie gotowe są przejść na brzeg przeciwny. Według wiadomości z d. 12. b. m. mieli Rosyanie przejść także pod Reni przez Dunaj.

— Dnia 22. b. m. nadeszły do Wiednia wiadomości z widowska wojny, sięgające po 17. b. m. Książę Gorczakow znajduje się już w małej Wołoszczyźnie i doniósł do Petersburga, że koncentracja korpusu Anrepa będzie ukończona dnia 18. b. m. Od 10. stycznia nie zaszły żadne potyczki w małej Wołoszczyźnie. W pozycyi pod Kalafatem wzmacniają się Turcy ciągle świeżym wojskiem. — Omer Basza przeniósł dnia 8. b. m. swą główną kwaterę z Ruszczuka do Widdynia. Rosyanie szanują się pod Csetate i pod Radowan. Ostateczne tureckie forpoczty, tak zwane stracone posterunki, stały d. 12. m. w nocy prawie o 4 mile przed Kalafatem. Omer Basza kazał za przybyciem do Widdynia wystawić most łyżwowy między Kalafatem i Widdyniem.

— Według doniesień z Korfu z d. 16. b. m. odplynęła angielska parowa korweta „Highflyer“ dnia 15. do Konstantynopola. Również korweta „Modeste“ ma się połączyć z flotą na Czarnem morzu. — Posiłki wojskowe dla wysp jońskich mają niebawem nadejść z Anglii. Szpitale wojskowe w cytadeli powiększają. — Holenderski bryg wojenny „Zeeland“ odplynął d. 11. b. m. z Malty do Genuy.

Wiadomości handlowe.

(Targ na bydło we Lwowie.)

Lwów, 24. stycznia. Spęd bydła rzeźnego na wczorajszym targu liczył 280 wołów i 7 krów, których w 16 stadach po 9 do 32 sztuk z Stryja, Szerca, Rozdołu, Dawidowa, Bóbrki, Kamionki, Komarna i Żółkwi na targowicę przypędzono. Z tej liczby sprzedano — jak się dowiadujemy — na targu 177 wołów na potrzeb miasta i płacono za sztukę, którą szacowano na 12 kamieni mięsa i 1 kamień łożu, 123r.45k.; sztuka zaś, mogąca ważyć 14¹/₂ kamieni mięsa i 1¹/₂ kam. łożu, kosztowała 150r. w. w. w. w.

(Ceny targowe w obwodzie samborskim.)

Sambor, 17. stycznia. Według doniesień handlowych sprzedawano w pierwszej połowie b. m. na targach w Samborze, Drohobyczu i Komarnie w przecięciu korzec pszenicy po 8r.3k.—7r.42k.—8r.; żyta 6r.27k.—6r.24k.—6r.; jęczmienia 5r.51k.—4r.51k.—4r.48k.; owsa 2r.24k.—2r.45k.—2r.48k.; hreczki 0—5r.12k.—4r.48k.; kukurudzy 5r.48k.—6r.—6r.24k. Cetnar siana po 40k.—40k.—1r. Sąg drzewa twardego kosztował 6r.12k.—4r.48k.—7r., miękkiego 4r.12k.—4r.—5r. Za funt mięsa wołowego płacono 4k.—3¹/₂k.—3³/₄k. i za garniec okowity 1r.55k.—2r.2k.—1r.36k. mon. konw. Kartofli, wełny i nasienia koniczu nie było w handlu.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 24. stycznia.

Hr. Krasinski Piotr, z Struty. — PP. Andrzejowski Piotr, c. k. radca gubernialny, z Złoczowa. — Łączynski Hypolit, z Liska. — Głogowski Artur, z Bojańca. — Chwalibóg Jan, z Lipowic. — Kozicki Alexander, z Zaleszczyk.

KRONIKA.

Dziennik „Austria“ pisze: Spostrzeżono z nieprzyjemnością, że restauracye na austriackich kolejach żelaznych w porozumieniu z zagranicznymi stoją bardzo nisko pod względem ochędnostwa, tudzież gatunku i ceny potraw. Chcąc w interesie podróżnych usunąć te niedogodności, zalecono wszystkim cesarskim urzędom kolei żelaznych, surowy dozór nad restauracyami, a szczególnie mają nalegać na to, ażeby podróżnym dawano potrawy dobre i po miernej cenie i przestrzegano czystości w lokalach restauracyi i w naczyniach stołowych. Gdyby w którym miejscu nieodpowiedziano zupełnie tym słusznym żądaniom, a temsamem nie dopełniono przyjętych kontraktów zobowiązań, mają urzęda kolei żelaznych przystąpić natychmiast do unieważnienia kontraktu.

— Dochód z czynszu pomieszkań w mieście Wiedniu wraz z przedmieściami obliczono na rok 1854 w sumie blisko 16 milionów reńskich; w roku zeszłym wynosił ten dochód 15,857.902 złr. — Podatek od czynszu domowego wraz z dodatkami wyniesie w 1854 roku 2,901.333 złr., podatek zarobkowy 800.000 złr., podatek dochodowy 900.000 złr., a podatek gruntowy 22,000 złr. Dochody gminy miasta Wiednia z poboru czynszów i podatków obliczono na r. 1854 w sumie 1,497.293 złr.

— „Prazkie Nowiny“ donoszą, że pewien obywatel miasta Pragi odkrył zgubioną w r. 1848 złotą bulę Karola IV. (złota pieczęć dokumentu fundacyi uniwersytetu Prazkiego, lecz nie sam dokument, jak mylnie donoszono, bo ten znajduje się w Carolinum) między zakupionym w Wiedniu zbiorem przedmiotów archeologicznych i złożył tę szacowną relikwię historyczną dnia 13go b. m. w ręce doktora Rotter, Rectora uniwersytetu i opata z Braunau.

— Dnia 11. stycznia o god. 4. zrana słyszano w Tabor (w Czechach huk podobny do grzmotu, a tak silny, że kilka osób obudziło się ze snu. Po kilku minutach powtórzył się grzmot, ale już słabiej; błyskawicy nie widziano, może dlatego, iż gęsta mgła pokrywała firmament. Termometer pokazywał o tym czasie

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 24. stycznia.

PP. Gniewosz Zygmunt, c. k. rotmistrz, do Przemysła. — Richter Adolf c. k. porucznik, do Rzeszowa. — Płocki Józef, do Janczyna.

Kurs lwowski.

Dnia 24. stycznia.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski m. k.	5	48	5	52
Dukat cesarski „ „	5	52	5	56
Półimperyal zł. rosyjski „ „	10	9	10	13
Rubel srebrny rosyjski „ „	1	58	1	59
Talar pruski „ „	1	48 ¹ / ₂	1	51
Polski kurant i pięciozłotówka „ „	1	28	1	29
Galicyskie listy zastawne za 100 złr. „ „	90	24	90	40

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 24. stycznia 1853.

	złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po m. k.	—	—
Przedano „ „ 100 po „ „	90	48
Dawano „ „ za 100 „ „	90	18
Żądano „ „ za 100 „ „	—	—

(Kurs wiedeński i wekslowy z 24. stycznia 1853.)

Obligacye długu państwa 5⁰/₁₀₀ 91¹/₈; 4¹/₂⁰/₁₀₀ 80⁵/₈; 4⁰/₁₀₀ 72³/₈; 4⁰/₁₀₀ z r. 1850 —; wylosowane 3⁰/₁₀₀ —; 2¹/₂⁰/₁₀₀ —. Losy z r. 1834 233; z r. 1839 133¹/₄. Wied. miejsko bank. — Akcyje bankowe 1327. Akcyje kolei półn. 2320. Głognickiej kolei żelaznej —. Odenburskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 634. Lloyd —. Galic. l. z. w Wiedniu —. Akcyje niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. 492¹/₂ złr.

Amsterdam l. 2. m. 105¹/₂. Augsburg 126 3 m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 125³/₄ p. 2. m. Hamburg 93 l. 2. m. Liwurna 122¹/₂ p. 2. m. Londyn 12 r. 13. l. 3. m. Medyolan 122³/₄. Marsylia —. l. Paryż 147¹/₂ l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. 31. Pożyczka z r. 1851 5⁰/₁₀₀ lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —. Pożyczka z roku 1852 —. Oblig. indemn. —.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 24. stycznia.

Pora	Barometr w mierze w. sprowadzony do 0° Reaum.	Stożek ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zrana	28 3 6	— 2,5°	0°	połud.-wschod.	jasno
2 god. pop.	28 3 4	0°	— 4°	„	„
10 god. wie.	28 2 8	— 4°	—	„	„

TEATR.

Dziś: na dochód J. Panny Rutkowskiej dramat polski: „Wrózka La Voissin.“

W krótkim czasie (na dochód J. Panny Józefy Radzyńskiej) przedstawiony będzie po raz pierwszy dramat w 7 aktach a 8 obrazach, z francuzkiego pp. Anicet-Bourgeois i Michel Masson, przez Jana Nep. Kamińskiego, dla tutejszej sceny przełożony, pod nazwiskiem: „Podrzutki.“

pod gołym niebem + 15 stopni, zaś o god. 7. zrana — 2,3°, kierunek prądu powietrza był północno-wschodni, a god. 10. przedpołudniem południowo-zachodni, poczem puścił się deszcz obfity;

— W stosownych apartamentach robią teraz doświadczenia z bardzo ciekawym wynalazkiem. Jest to mianowicie pojedyncze urządzenie, którem pewną liczbę świec, lub wszystkie świece jednego pająka można od razu zapalić. Urządzenie to da się wszędzie łatwo zastosować, a oświetlenie największych kilka tysięcy świec zaopatrzonych lokalności, do czego dotychczas potrzeba było kilka godzin, może się za pomocą wspomnianego aparatu odbyć w kilku minutach.

— Akademia belgijska postanowiła wszystkie dokumenta odnoszące się do pobytu Karola V. w klasztorze S. Yuste i do jego śmierci ogłosić wraz z tekstem sprawozdania mnicha zakonu Hieronimitów, któryto tekst znalazł przed dwoma laty p. Backhuizen van den Brink w archiwum ministerstwa sprawiedliwości. Pierwszy tom wydzie niebawem z ryciną klasztoru San Yuste, jakim był podczas pobytu Cesarza.

— Wszystkim poddanym perskim, z wyjątkiem kobiet i dzieci zakazano, według doniesienia dzienników Petersburskich, nosić futra z tchórzów i wywórek.

— W zjednoczonych stanach Ameryki północnej stara się każde pojedyncze państwo według osobnych ustaw o ubogich swego terytorium. W ogóle otrzymało w r. 1850 tylko 134.972 indywiduów wsparcie z publicznych kas dla ubogich; z tych 68,538 urodzonych za granicą, a 66,434 w Ameryce. Na wsparcie ich wydano w wspomnianym roku 2,954.806 dollarów. Pod względem statystyki zbrodni podają, że od czerwca 1849 r. do czerwca 1850 skazano 27,000 osób, z tych 13,000 w Ameryce, a 14,000 za granicą urodzonych.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 5. Rozmaitości.